

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי ישראל יצחק האדמו"ר הזקן מווארקא זצוק"ל (נסתלק ט"ז סיון (תרכ"ט))

בקטנותו היה אוהב מאד להחזיק שוט של עגלון בידו ולרכוב על העגלות, ואף בשנותיו המאוחרות קצת, עוד לא היה יכול להיגמל מתשוקתו הזאת, ונעשה הדבר סמלי לגבי עתידו, דהיינו שהוא יהיה מנהיג.

ומסופר שכשביקר יחד עם אביו הקדוש אצל מרן הרבי הקדוש מרוז'ין זצוק"ל, הזמין הרבי מרוז'ין את אביו הרבי הקדוש רבי יצחק מווארקא לנסוע עמו במרכבתו ולהצטרף איתו לטיול, וידוע שרק יחידי סגולה ממש זכו להצטרף לטיול קדוש זה. כששמע רבינו הקדוש רבי מנדל מווארקא שהרבי מרוז'ין מזמין את אביו להצטרף לנסיעתו, הוא ביקש שיקחו גם אותו עמם, כי הוא אוהב מאד לנסוע.

אמר לו הרבי מרוז'ין, מי שאין לו עדיין ידיעה ב"מעשה מרכבה" אינו יכול לנסוע עמנו. השיב רבינו רבי מנדל בהתרגשות: "אבל אני יודע לנהוג בסוסים". התפעל הרבי מרוז'ין מאד מתשובתו ואמר לו, אם כן עלה על המרכבה ותנהיג את הסוסים. ואכן רבינו עלה על המרכבה ונטל מידי העגלון את השוט עם המושכות והנהיג את המרכבה. באמצע הדרך שאל הרבי מרוז'ין את אביו הרבי הזקן רבי יצחק מווארקא, מהיכן זכה לבן קדוש כזה, והשיב ואמר, "מאוצר מתנת חינם".

וכן היה דרכו של רבינו תמיד בצעירותו, שהצניע מאד את תורתו ומעשיו, ולא היה ידוע כלל בין הקהל כצדיק ועובד ה', רק חשבוהו לאיש בטל ח"ו. והיה מופלא בחכמת השתיקה. פעם שאל אותו הרבי הקדוש מקאצק זצוק"ל, איפוא למדת חכמת השתיקה, וכבר היה בדעתו של רבינו לומר לו, אך תיכף התיישב בדעתו, הרי סייג לחכמה שתיקה, ולא אמר. והרבי הקדוש החדושי הרי"ם מגור זצוק"ל אמר עליו, שהוא קיים בשלימות את המאמר חז"ל (ברכות יז.) לעולם יהא אדם ערום ביראה.

רק לאחר הסתלקות אביו הקדוש, כשעלה להתיישב על כסא אביו, נתגלה מקצת מן המקצת מגודל צדקתו וקדושתו, ורבות אלפי ישראל הסתופפו בצלו, וציפו וייחלו לכל הגה היוצא מפיו הקדוש. גם צדיקי דורו נסעו להסתופף בצלו, הרבי הקדוש מקאצק זצוק"ל, והרבי הקדוש רבי דוב בעריש מביאלא זצוק"ל.

*

ומסופר שפעם אחת ישבו התלמידים אצל שולחנו הטהור של רבינו כמה שעות רצופות, ולא נשמע אפילו דיבור קל, רק כולם ישבו במורא גדול ודרך ארץ מאד, עד שהיו יכולים לשמוע קול פריחת הזבוב, עד כדי כך היה גודל השתיקה שם. והפלא הגדול היה, שאחר ברכת המזון נענה הרבי רבי דוב בעריש מביאלא ואמר, איזה טיש נורא היה לנו היום, הרבי חדר לכל עצמותי ולא עזב אותי, והשבתי לו על כל השאלות ששאל אותי. זה היה פלא גדול, כי כאמור בעת עריכת השולחן לא נשמע שום דיבור, רק הכל היה במחשבה וברמיזה.

איך חיבר רבינו את התלמיד לרבו

כולם מוזמנים להיות 'שותפין' בלימוד מסכת בבא בתרא בסדר הדף היומי

שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אנחנו זוכים השבוע לסיים מסכת בבא מציעא, ולהתחיל בהתחדשות מסכת בבא בתרא בסדר לימוד הדף היומי. הזמנה מילתא היא, אני מזמין את כולם להצטרף ללימוד הדף היומי, בשיעור או עם חברותא, לא משנה באיזה צורה, העיקר ללמוד את הדף היומי.

חשבתי הבורק בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, המילה הראשונה של מסכת בבא בתרא במשנה, זה המילה 'שותפין'. הרבי של כולנו, הרבי של כלל ישראל, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל, שהקים את הדף היומי, הסביר בשעתו בכנסיה הגדולה, שבזכות לימוד הדף היומי, יהיה אחדות בכל כלל ישראל בכל העולם כולו, כולם ידברו על אותו דף בש"ס.

ובכן 'השותפין', כל אלה שלא למדו דף היומי עד היום, מוזמנים לעשות שותפות עם כלל ישראל הלומדים כבר דף היומי, ושותפות עם בורא עולם, קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא (זה"ק ח"ג עא.). ויהי רצון שהלימוד במסכת בבא בתרא יהיה בהצלחה לכולם, ושכולם יזכו לגמור את המסכתא בסייעתא דשמיא.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף ב, כ"ה טבת תשע"ז)

עוד לפני חורבן בית המקדש השני כבר התחיל השי"ת לבנות הבית המקדש השלישי

בקטע הקודם הזכרנו את הרבי של כולנו, הרבי של הדף היומי, ראש ישיבת חכמי לובלין, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל. נספר עוד עובדא עליו. מרן רבי מאיר שפירא, היה לו תלמיד בישיבת חכמי לובלין, שהיה מאד מקורב אליו, והוא היה חסיד מובהק של הרבי הקדוש בעל האמרי אמת מגור, קראו לו רבי מרדכי שטלברג ז"ל.

מרן רבי מאיר שפירא היה אמן מומחה ונפלא להבין את הנפש של כל תלמיד ותלמיד. הוא הכיר בנפש של התלמיד רבי מרדכי, שיש לו קירבה עצומה לרבו האמרי אמת. ולכן הוא היה מרבה לדבר עם רבי מרדכי על דמותו של רבו האמרי אמת, וסיפר לו הרבה עובדות שבידיו היו עובדא, כשחסה בצל קדשו של האמרי אמת מגור.

פעם באחד השיחים סיפר לו מרן רבי מאיר שפירא, שבשנה אחת הוא היה בעיירת מרפא בחדש אב, בימים שגם האמרי אמת מגור היה שוהה שם. בערב תשעה

באב שאל אותו הרבי האמרי אמת, אם יש לו איזה סיום מסכתא לעשות במוצאי התענית. יש מקפידים בכל תשעת הימים של חודש אב לערוך סיום בכל יום, ויש נוהגים לעשות במוצאי תשעה באב סיום מסכתא. מרן רבי מאיר שפירא נתן תשובה חיובית, והתחיל מיד ללמוד ולסיים את כל מסכתא חגיגה, כדי שיוכל לערוך את הסיום במוצאי הצום.

ואכן במוצאי הצום ערך מרן רבי מאיר שפירא סעודה לכבוד הסיום. כשהגיע מרן הרבי האמרי אמת להשתתף בסיום, הוא שאל, נואס פארא מסכתא גייט מען מסיים זיין - איזה מסכתא הולכים לסיים, וכשמע שהסיום הוא על מסכת חגיגה, לא נטלו זימן לסעודת הסיום, עד שגלגלו בשיחה את כל המסכתא בעל פה מרישא ועד גמירא.

כל המסכתא בעל פה

במהלך הסעודה דיבר הרבי האמרי אמת מענינא דיומא של מוצאי תשעה באב, ושאל קושיא עצומה מהדף היומי שלנו במסכת בבא בתרא (ג.), הגמרא אומרת, לא ליסתור איניש בי פנישתא עד דבני בי פנישתא אחריתי - אסור להחריב בית כנסת עד שבונים מקדש בית כנסת אחרת. שאל הרבי, איך בורא עולם החריב את היכלו בבית המקדש השני, בטרם שהוא בנה את הבית המקדש החדש.

והרבי ענה, שזהו הכוונה בפסוק (איכה ב, ח), חשב ה' להשחית חומת בת ציון נטה קו, מיד כשבורא עולם חשב להשחית את הבית המקדש השני, עוד בטרם שהוא השחית, כבר נטה קו לבנין בית המקדש השלישי. והרבי ביקש, ששיירו אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב.

לימים הוסיף על זה בנו של הרבי האמרי אמת, מרן הרבי הקדוש הלב שמחה מגור זצוק"ל, שזהו הכוונה בדברי המדרש (איכה רבה ב, יב) על פסוק זה, חשב ה' להשחית חומת בת ציון נטה קו, יש קו לטובה, ויש קו לרעה, לטובה שנאמר (זכריה א, טז), כה אמר ה' שבתי לירושלים ברחמים ביתי יבנה בה נאום ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים, וקו לרעה, שנאמר חשב ה' להשחית חומת בת ציון נטה קו.

אמר הרבי הלב שמחה, שעל פי דברי אביו הרבי האמרי אמת יוצא, שגם הקו לרעה - נטה קו, היה גם כן לטובה, כי זה היה תחילת בנין בית המקדש השלישי, והוא ממש כמו הקו לטובה, וקו ינטה על ירושלים. ויהי רצון שנוכה כבר לגאולה השלימה במהרה בימינו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף ג, כ"ז טבת תשע"ז)

בשבת קודש שבת פרשת בהר, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא, בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בשיכון סקווירא בארה"ב. הפסוק (ויקרא כה, כד) **ובכל ארץ אחוזתם גאולה תתנו לארץ**, חשבתי בדרש, **ובכל ארץ אחוזתם**, גם יהודי שיש לו אחיזה חזקה בארציות, אחיזה חזקה בגשמיות, הוא שקוע כל כולו בגשמיות, יכול לזכות, **גאולה תתנו לארץ**, לגאול את עצמו מהארציות, ולהתחבר לרוחניות.

זה קשור הא בהא תליא, לל"ג בעומר, לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, בזוהר הקדוש (ח"ג כד): מובא, שבזכות שכלל ישראל יטעמו מספר הזוהר, יזכו לצאת מהגלות ברחמים. מה הכוונה לטעום, בן אדם מכין בבית טשולנט לשבת קודש, ורוצה לדעת אם הטשולנט כבר מבושל, או אם חסר מלח, או איזה תבלין, הוא לוקח כפית קטנה וטועם, לא לוקח מנה טשולנט, רק טעימה בעלמא. כמו כן בזכות עצם הטעימה בלימוד ספר הזוהר הקדוש, גורם שכלל ישראל יצאו מהגלות ברחמים.

כידוע יש גלות הכללי שאנחנו מחכים לביאת משיח צדקנו, ותחינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ויש גם גלות פרטי של כל אחד אחד כל יחיד ויחיד, כל אחד עם הפעקאלע שלו - נושא אלומותיו. אך בסייעתא דשמיא בזכות שנתחבר ללימוד ספר הזוהר, בזכות שנתחבר לרשב"י כל השנה, **גאולה תתנו לארץ**, נצליח להיגאל מן הארציות ולהתחבר לרוחניות, אמון.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף צא, כ"א אייר תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

במדרש תנחומא (בשלח י), מובא לשון, שצדיק אחד לפניו שקול כנגד כל העולם. אתמול אסרו חג של חג הפסח זכיתי בזכות אבותי, להיות בהתעלות כמה שעות רצופות, בטיש שולחן הטהור בצילו של הצדיק, עמוד האש שהולך לפני המחנה יומם ולילה, הוד כ"ק מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א.

כידוע לכל, בקדשים הלילה הולך אחר היום, הרבי שליט"א מבעוד יום מתחיל טיש אסרו חג שנמשך לתוך הלילה. אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, על הזכות הגדולה לקבל שיריים ממרן הרבי שליט"א, לראות את הרבי בדביקות, כשהבעל מנגן החשוב הרב יחזקאל לאנדאו שר שירות ותשבחות לבורא עולם. המשנה במסכת שבת (נא:), כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר, אומר האל"טער רבי - רבינו הזקן, הרבי הקדוש מרן בעל התניא זצוק"ל, נשמות ומלאכים יוצאין בשיר, ונמשכין בשיר, ההעללה וההמשכה שלהם הוא על ידי שיר וניגון.

כששרו את השיר בטיש **בנה ביתך כבתחילה וכוונן מקדשך על מכוננו**, חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, **בנה ביתך כבתחילה**, שהבנין הקבוע של תורה ותפילה של מרן הרבי שליט"א, שספוג בכל כך הרבה דמעות, כל כך הרבה תפילות, כל כך הרבה תורה, שזה יסתיים מהר ובקלות. **וכוונן מקדשך על מכוננו**, כידוע שבית הכנסת זה בית מקדש מעט, ושעל ידי זה נזכה כבר שזה יקרב תיכף ומיד את הגאולה, שנזכה כבר להראנו בבנינו ושמחנו בתיקונו.

כשהרבי שליט"א אומר תורה בטיש, כל יהודי מילד קטן עד זקן מופלג, מהיהודי שרק קובע עתים לתורה כל יום, עד הבן עליה שיגע בתורה יומם ולילה, יכול להתעלות מהתורה. הרבי פותח בדברי השולחן ערוך על חג הפסח, הרבי מסביר למה כל כך חשוב הענין של אסרו חג, לובשים בגדי שבת, אוכלים מצות וכו' וכו'.

תוך כדי הדברים הרבי נותן מרשם לכל יהודי זועק, שכל יהודי יזעק לבורא עולם בכל רגע נתון, "טאטע אין הימל העלף" - אבא שבשמים תעזור. הרבי מסביר במתק לשונו שזה ברוחניות ובגשמיות, לחיות עם בורא עולם. הרבי נותן דוגמא, יהודי מתייגע בתוספות, יהודי מתייגע ברש"י, שיתחנן לבורא עולם שיושיע אותו, ער זאל פאךשטיין - שיבין. בסוף התורה הרבי מברך לכל יהודי בישועות ורפואות, בפרנסה בהרחבה גדולה.

אחרי הטיש זכיתי לראשונה לראות 'מדרת אש' עד כלות הכוחות של מרן הרבי שליט"א, בברכה בספירת העומר, זר לא יבין מעולם על מה אני מדבר. ואם טרם טעמתם לראות ספירת העומר של הרבי שליט"א, כאפט אַרַיִן - תחטפו, לבוא תיכף ומיד להתרומם בספירת העומר.

כשהרבי שליט"א חזר אחרי הטיש למעון קדשו, הרבי מקבל אותי במאור פנים שאין דומה לו, ויפיל קען מען זיך אפּלעקנען - כמה אפשר ללמוד מהרבי שליט"א, על חשיבות הארת פנים לכל יהודי. הרבי שואל אותי, האסט געבן גוטע זאכן - האם הבאת דברים טובים. עניתי לרבי שליט"א, שהבאתי את גליון "מתיקות הדרך היומיו" על פסח, שיש שם מאמר ממורו ורבו, נפשו קשורה בנפשו בשלהבת אש, מרן הרבי הקדוש בעל האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל. עונה לי הרבי, דאס איז גוטע זאכן - זה אכן דברים טובים.

אמרת לי רבי שליט"א, ששווה לבוא מאוסטרליה הרחוקה רק בשביל לשמוע ספירת העומר ולחזור הביתה. הוספתי, דער רבי שוועקט אויס אידישע נשמות - הרבי בתפילה ובטיש מטהר ומזכך נשמות של כלל ישראל. הרבי ברוב ענווה עונה לי, שהלואי שהוא יזכה.

הרבי מברך אותי ברכות לרוב להמשך הרבצת התורה. באותם רגעים ששווחתי עם הרבי שליט"א חשתי, בנך יחידך אשר אהבת, שאין לרבי בעולמו שרצוף בתורה ועבודה קדושה והתעלות, רק אותי. מורי ורבותי, כמה זה מחייב אותנו בימי ספירת העומר, לאהוב כל יהודי.

כשיצאתי ממעון קדשו חזרתי לבית הכנסת שהיה שם הטיש, לראות רתיחה דאורייתא. ואכן ראיתי אברכים שיגיעים בתורה הקדושה, ולומדים בנעשמיא ונבבן עין מסכת יבמות, כידוע יבמות זה לא אגדתא. שאלתי יהודי שלמד שמה, על התחושה בלימוד מסכת יבמות, הוא ענה לי בכזה מתיקות, יבמות איז א גרויסע לעכטיקייט - יבמות זה אור גדול. אברך אחר אמר לי, אני קודם לומד את המילים, אפילו שאני לא כל כך מבין, אחרי זה עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, עושים שטייגן, עד שמבינים ומתענגים בלימוד מסכת יבמות. אשריכם חסידי תולדות אברהם יצחק עוסקים בתורה הקדושה, שאתם דבקים ברבי שליט"א מצדיקי הדור.

כשיצאתי מחצר הקודש, עליתי לרבנית הצדקנית בראנדערספער תחיה לאורך ימים טובים ארוכים, אשת חבר של הדיין הנודע, המוהל, הפוסק, בעל הקנה בושם ועוד ועוד, מרן רבי מאיר בראנדערספער זצוק"ל, להודות לרבנית, ולספר לה כמה בעלה הצדיק קאט געזעקן אויף ווייט'נס - ראה מרחוק, כמה זכה לסייע למרן הרבי שליט"א בתחילת ההנהגה. מצוה גורת מצוה, זכיתי באותה הזדמנות לשמח לב אלמנה הרבנית הצדקנית.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריאות איתנה, כלל ישראל די בכל אתר ואתר זקוק לרבי שליט"א, שהרבי שליט"א בכל הכוחות הגוף והנפש יוכל להמשיך צו אַרַיִן באקן פאר אידישע קינדער אַ טעם אין שבת קודש, אַ טעם אין יעדע דבר שבקדושה - להכניס בבני ישראל טעם בשבת קודש, וטעם לכל דבר שבקדושה, ושכבר נזכה שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמון.

טוב עין הוא יברך, ישר כח לידידי ורעי איש האשכולות, הגבאי המסור הרב החסיד רבי רפאל צבי פאר שליט"א. ולנכדו חביבו של הרבי שליט"א, חכם לב, ידידי שמסור בלב ונפש חפיצה, רבי אברהם יחיאל לעמברגער שליט"א, שכך הרבה מאד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף סג, כ"ג ניסן תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

הרק אך במשה דיבר ד' הלא גם בנו דיבר (יב, ב). הנה כל אכין ורקין מיעוטין (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), והם דברו במשה אשר אחז במדת ענוה יותר מדאי, כי צריך לפעמים להיות יוגבה לבו בדרכי ד' (דברי הימים-ב ז, ו). וזהו שאמרו ה'רק' **אך במשה**, היינו, שיש בו מיעוט אחר מיעוט, **הלא גם בנו**, היינו, כי 'גם' לרבות, ולכן גם אנחנו ענווים, ועכ"ז יש בחינת 'גם' בנו, כי צריך להיות לפעמים בבחינת יוגבה לבו.

(אמרי נועם בהעלותך, טז)

נקודה למחשבה:

ויצעק משה אל ה' אל נא רפא נא לה (יב, ג). וצריך להבין, לכאורה הא צריך להזכיר שם החולה ושם אמו. ויש לומר בזה שיש רמז לזה בדבריו אלו, כי **רפא נא** בגימטריא **מרים יוכבד**, וקל להבין.

(דגל מחנה אפרים בהעלותך)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661